

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi leimaverolain muuttamisesta.

Leimaverosta on nykyään voimassa 28 päivänä joulukuuta 1929 annettu laki sellaisena kuin se on muutettu erinäisillä sen jälkeen annetuilla laeilla, viimeksi 14 päivänä joulukuuta 1935 annetulla lailla. On huomionnollista, että niin laaja laki kuin leimaverolaki, joka sisältää säännöksiä melkein kaikilta elämän aloilta ja jonka tulisi noudattaa sekä talouselämän että tämän alan lainsäädännön kehitystä, on jo ehtinyt muutoksistakin huolimatta osittain vanhentua. Sitä paitsi ovat siihen vuosien kuluessa tehdyt lukuisat muutokset tehneet sen epäselväksi ja hankalaksi käsitellä. Sen vuoksi onkin herännyt kysymys koko leimaverolain tarkastamisesta ja uusimisesta. Mutta kun erinäisissä huoltol. m. laeissa on säännöksiä, jotka edellyttävät muutoksia leimaverolakiin, ja kun niiden esitysten joukossa, joita erinäiset viranomaiset sekä järjestöt ja yksityiset ovat tässä tarkoituksessa valtioneuvostolle tehneet, on sellaisiakin, jotka antavat aihetta pikaisiin muutoksiin leimaverolain voimassa oleviin säännöksiin, on katsottu tarpeelliseksi nyt jo, ennenkuin laki kokonaisuudessaan otetaan tarkastettavaksi, tehdä esitys tällaisista muutoksista. Samassa yhteydessä on tilaisuus esittää eräitä muita taloudellisen elämän kehityksen vaatimia muutoksia.

Yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä köyhäinhuoltolain 16 §:ssä oli säädetty, säädetään myöskin kunnallisesta huoltolautakunnasta annetun lain 11 §:ssä, että huoltolautakunnan, sen puheenjohtajan tai virantai toimenhaltijan antamista pöytäkir-

joista, todistuksista ja muista asiakirjoista ei suoriteta lunastusta. Kun myöskin sosialiministeriön, maaherran ja korkeimman hallinto-oikeuden toimituskirjat kaikkia yhteiskunnallisen huollon eri aloja koskevissa asioissa olisi, samoin kuin köyhäinhuoltoon koskevista asioista jo on leimaverolain 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetty, annettava leimaverotta, olisi voimassa olevaa leimaverolakia siten muutettava, että kaikki toimituskirjat, jotka koskevat yhteiskunnallista huoltoa, olisivat leimaverosta vapaat.

Kesäkuun 13 päivänä 1935 annetun sterilisointilain 3 §:n mukaan antaa lääkintöhallitus määräyksen suvun jatkamiskyvyn poistamisesta. Esityksen tällaisesta toimenpiteestä voivat tehdä saman lain 4 §:ssä mainitut viranomaiset, niiden joukossa terveydenhoitolautakunta. Sterilisoinnista koskevasta lääkintöhallituksen määräyksestä kannetaan nykyään leimaverolain mukaista veroa. Koska sterilisoinnin toimeenpanoa vaatii julkinen etu ja kun sterilisoitavat henkilöt miltei poikkeuksetta elävät köyhäinhoidon varassa, olisi leimaverolakiin otettava sellainen säännös, että sterilisoinnista koskevat toimituskirjat vapautettaisiin leimaverosta, kuten nykyään on asian laita esim. köyhäinhuoltoon y. m. koskeviin toimituskirjoihin nähden. Tämä samoin kuin edellisessäkin kohdassa mainittu aiheuttaisi muutoksen leimaverolain 7 §:n 1 momentin 5 kohtaan.

Leimaverolain 9 §:n mukaan on osakekirja, kun yhtiö sen antaa, varustettava leimalla, jonka arvo on 2 prosenttia osak-

keen nimellisarvosta. Tätä ennen voimassa olleen, 19 päivänä joulukuuta 1921 annetun leimaverolain vastaavassa kohdassa säädettiin, että osakekirjasta, kun se annettiin osakeyhtiötä perustettaessa, oli suoritettava leimaveroa 2 prosenttia osakkeen nimellisarvosta sekä, kun osakekirja annettiin osakepääomaa korotettaessa, 4 prosenttia osakkeesta yhtiölle suoritetusta määrästä, jos osakkeesta maksettiin täysi vastike, ja 6 prosenttia jos osake annettiin joko osaksi tai kokonaan yhtiön omilla varoilla.

Kun tapahtuneen rahanarvon alenemisen johdosta pidettiin suotavana, että osakeyhtiöt saisivat omaisuustaseensa todellisia arvoja vastaavaksi, mikä voi tapahtua vain osakepääomaa korottamalla, alennettiin 20 päivänä huhtikuuta 1927 annetulla lailla osakepääomaa korotettaessa annetusta osakkeesta suoritettava leimavero 2 prosenttiin uuden osakkeen nimellisarvosta tai siitä määrästä, jolla entisen osakkeen nimellisarvoa on korotettu, jos osake annettiin tai osakkeen nimellisarvoa korotettiin kokonaan yhtiön varoilla. Tämä toimenpide oli kuitenkin tarkoitettu vain väliaikaiseksi ja laki siitä oli voimassa vuoden 1928 loppuun. Joulukuun 28 päivänä 1929 annetussa leimaverolaissa ei enää, kuten jo on mainittu, ole mitään eri säännöksiä osakepääomaa lisättäessä annettavien osakkeiden leimaamisesta.

Viime aikoina on esiintynyt useita tapauksia, joissa varsinkin suuremmat osakeyhtiöt ovat korottaneet osakepääomaansa jakamalla osakkeenomistajille ilmaisosakkeita. Tämä on tapahtunut suureksi osaksi siinä tarkoituksessa, että osakkeenomistajille maksettava osinko saataisiin näyttämään kohtuulliselta. Kun tällaisissa tapauksissa voidaan katsoa olevan kysymyksen lahjasta, on kohtuullista, että tällaiset osakkeet joutuvat raskaammin verotettaviksi kuin osakeyhtiötä perustettaessa tai osakepääomaa myöhemmin korotettaessa annetut täysin maksetut osakkeet. Tällainen tuntuvampi verotta-

minen on sitä oikeutetumpi, kun se kohdistuu pääasiassa hyvin maksukykyisiin kansalaisiin ja samalla omaisuuteen, josta ei aikaisemmin ole aina veroa maksettu. Se voisi myöskin jossain määrin estää taloudellisia yrityksiä jakamasta nousukaudella kerääntynyttä suurempaa liikevoittoaan osakkailleen. Tämä veronkorotus olisi ulotettava koskemaan kaikkia tämän vuoden alusta saakka tapahtuneita osakeanteja.

Kun epätervettä osakkeilla keinottelua on viime aikoina ollut huomattavissa ja se näyttää vain edelleenkin kasvavan, on sen ehkäisemiseksi katsottu tarpeelliseksi ehdottaa, että sen leimaveron määrää, joka leimaverolain 12 §:n 1 momentin mukaan on arvopapereita myytessä tai vaihdettaessa suoritettava, korotettaisiin. Sanotun lainkohdan mukaan suoritetaan tätä veroa nykyään 50 penniä kultakin täydeltä 100 markan määrältä tai sen osalta kauppahinnasta, kun myynti tapahtuu arvopaperipörssin välityksellä, ja 60 penniä kultakin täydeltä 100 markan määrältä tai sen osalta kauppahinnasta tai vaihtoarvosta, kun luovutus tapahtuu ilman arvopaperipörssin välitystä. Joulukuun 19 päivänä 1921 annetussa laissa olivat vastaavat määrät 80 penniä ja 1 markka. Nyt ne ehdotetaan korotettaviksi 1 markkaan ja 1 markkaan 20 penniin.

Käytännössä on sattunut useita tapauksia, joissa leimaverolain 9 §:n A. kohdassa säädettyä kiinteistön omistusoikeuden siirtoveroa on yritetty kiertää seuraavalla tavalla. Ensin perustetaan asunto-osakeyhtiö ja sitten varsin lyhyen ajan, esim. muutama kuukauden, kuluttua muutetaan yhtiöjärjestystä siten, että yhtiöstä muodostetaan tavallinen kiinteistöosakeyhtiö. Yhtiö on asunto-osakeyhtiönä ollessaan hankkinut kiinteistön ja hakenut kaupalle lainhuudon. Kun asiaan soveltuvia valvontasäännöksiä ei ole olemassa, saattaa yhtiö päästä siitä leimaveron korotuksesta, joka kotimaisen tavallisen osakeyhtiön, joksi asunto-

osakeyhtiö on muutettu, tulisi suorittaa. Hallitus, jonka mielestä ei ole syytä kieltää muuttamasta asunto-osakeyhtiötä tavalliseksi osakeyhtiöksi, pitää kuitenkin tärkeänä, että edellä mainittua laatua olevien tapausten varalta leimaverolain „kauppa-kirja” nimikkeen A. momentin 3 kohtaa selvennettäisiin siten, että siinä säädetty veronkorotus on suoritettava silloinkin, kun

asunto-osakeyhtiö muutetaan tavalliseksi kiinteistöosakeyhtiöksi, sekä että järjestään valvonta, jonka avulla veron kiertäminen ehkäistään. Sen vuoksi olisi leimaverolain 27 §:ään otettava tätä tarkoittava uusi toinen momentti.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

leimaverolain muuttamisesta.